

איש חי
רב פעלים
רודף צדקה וחסד
ר'
משה שניצר
ז"ל
ב"ר מנחם מנדל ז"ל
תנצב"ה

מאורות הדף היומי

עלון שבועי ללומדי "הדף היומי"

האשה
החשובה רודפת
צדקה וחסד
מרת
ורדה שניצר
ע"ה
ב"ר מאיר ז"ל
תנצב"ה

י"ל ע"י ביהמ"ד למגידי שיעור "דף היומי" בראשות הגר"ד קובלסקי שליט"א וע"י קרן ברכה ומוטי זיסר

גליון מס' 802

מסכת חגיגה כ"ז - יבמות ז' ♦ עדויות ד', ב' - ד', ו'

בס"ד, י"א תשרי תשע"ה

השבוע בגליון

- ♦ מבוא למסכת יבמות
- ♦ שורש המילה "יבם"
- ♦ ענייני המסכת

♦ סדר נשים ומסכת יבמות

- ♦ הלכות הסעודה ודמיון להלכות המזבח
- ♦ כיסוי הסכין בעת ברכת המזון
- ♦ הלחם שלם, כקרבן ללא מום

דבר העורך

מעשה באתרוג

מאורעות החיים הביאו לאן שהביאו. שתי משפחות יהודיות בודדות בכרך של נכרים. מטבע הדברים שררה ידיות אמיצה בין המשפחות. ראשיתהו היו שותפים בעסק משגשג מניב רווחים הגונים, ובתום לבם היו עובדים את ה' באמונה, את מצוותיו שמרו ועל איסוריו הקפידו עד כמה שידעתם מגעת, אך בהעדר קהילה רוב, הלכו ידיעותיהם והצטמצמו, עד שאירע מה שאירע.

משהגיע בתו של אחד מהם לפירקה, היה עליו להרחיק נדוד לעיר בה מתגוררים יהודים, כדי למצוא חתן. לאחר יומיים הוא מצא עצמו יושב מול שדכן מדופלם ששאלתו הראשונה היתה: "כמה?"

- "מה?"

- "נדוניה"

- "כמה שתראה"

השדכן חכך את ידיו בהנאה ופנה עם החותן המיועד אל ביתו של רב הקהילה, כדי שיציע בפניהם את בחיר בניה של העיר. הרב עמד על קנקנו של היהודי, ולאחר שמצאו תם, ישר וירא אלוקים, הציע בפניו בחור עילוי ששמעו יצא מן העיר וגלילותיה, בשל היותו חריף ובקיא, מתמיד ושקדן.

מזל טוב.

במסיבת האירוסין ישב החותן בפנים בוהקות, עיניו המשתוממות בחנו ביראת כבוד את נשואי הפנים שמילאו את שולחן המזרח, ובעיניים אוהבות סקר את חתנו היקר, כליל המעלות. באתו מעמד התחייב הסוחר לפרנס ולזון את חתנו במשך עשרים שנים ולספק את כל צרכיו. כל מה שתצטרך, אמר במאור פנים.

בין המוזמנים למסיבת האירוסין ישב שותפו, רעו הטוב, ועל פניו ארשת החלטה נחרצת: גם את בתו שלו, העומדת להגיע לפרקה, ישיא לבחור רם שכזה.

◀

דף כז/א שלחנו של אדם מכפר עליו

הלכות הסעודה ודמיון להלכות המזבח

גמרתנו, כמו גם גמרות נוספות, קושרת קשר אמיץ בין המזבח שהוצב בבית המקדש לבין שלחנו של אדם: "רבי יוחנן וריש לקיש דאמרי תרוייהו, בזמן שבית המקדש קיים מזבח מכפר על אדם, עכשיו שלחנו של אדם מכפר עליו". הגמרא (ברכות נה/א) מוסיפה, כי רב יהודה אמר ש"שלשה דברים מאריכין ימיו ושנותיו של אדם... והמאריך על שלחנו". הגמרא מסבירה, כי על ידי הארכת זמן הסעודה נוצרת אפשרות שיבוא עני ויוזמן לסעוד את לבו, והמזבח מכפר על עוונותיו של אדם, ש"כל זמן שבית המקדש קיים, מזבח מכפר על ישראל, ועכשיו שלחנו של אדם מכפר עליו". אכן, מקורן של כמה מהלכות הסעודה נעוץ בדמיון שבין שולחן הסעודה לבין המזבח.

הנחת מלח על השולחן: כתב הרמ"א (שולחן ערוך או"ח סימן קס"ז סעיף ה'), כי יש להניח מלח על שולחן הסעודה, "כי השולחן דומה למזבח והאכילה כקרבן, ונאמר על כל קרבןך תקריב מלח".

כיסוי הסכין בעת ברכת המזון: מסיבה זו מבואר בשולחן ערוך, כי יש לכסות את הסכין בעת ברכת המזון (שולחן ערוך או"ח סימן ק"פ סעיף ה'), ואחד הטעמים לכך הוא, מאחר שהשולחן דומה למזבח וכפי שאין לבנות את המזבח בכלי ברזל, כנאמר (דברים כז/ה) "לא תניף עליהם ברזל", משום שהמזבח מאריך את ימיו של האדם והברזל מקצר את ימיו של האדם, כך אין להשאיר את הסכין על השולחן הדומה למזבח. המגן אברהם (ס"ק ה') כותב, כי בשבת ובימים טובים אין מקפידים על מנהג זה, כמבואר בשולחן ערוך (שם) משום שבימים אלה שבהם אין בונים את המזבח, השולחן אינו רומז למזבח ואין כל עילה להסיר את הסכין מעליו.

האחרונים תמהים, כי אם בשבת אין להסיר את הסכין משום שבשבת אין בונים את המזבח, גם אין להסיר את הסכין בלילה משום שבלילה אין בונים את בית המקדש (רמב"ם הלכות בית הבחירה פרק י"א הלכה י"ב), ובכללו את המזבח? (ראה ערוך לנר סוכה מא; רביד זההב על התורה סוף יתרו, הר צבי והגהותיו שם, ועוד). זאת, ועוד: מקשה בעל תורה תמימה (יתרו סי' קל"ב) מדוע שאור ודבש מותר להעלות על השולחן אחר שאסור להעלותם על המזבח (ויקרא ב/יא)?

צעילוי נשמת

הר"ר **יוסף וולף** ז"ל

ב"ר ברוך מנחם מנדל הי"ד

נלב"ע מוצאי יום הכיפורים תשס"ד

תנצב"ה

הונצח ע"י בני המשפחה שיחיו

צעילוי נשמת

מרת **לאה נוימן** ע"ה

ב"ר אברהם יהודה ז"ל

נלב"ע י"א בתשרי תשמ"א

תנצב"ה

הונצחה ע"י המשפחה שיחיו

צעילוי נשמת

הר"ר **צבי ארליך** ז"ל

ב"ר אהרן ז"ל

נלב"ע י"ב בתשרי ה'תש"ם

תנצב"ה

הונצח ע"י בנו יחידינו
הר"ר **טוביה ארליך** ומשפ' שיחיו - אלקנה

לעילוי נשמת

אמנו מרת **פעסל רעכל וורנר** ע"ה ב"ר אברהם יעקב ז"ל

נלב"ע י"א בתשרי תשנ"ז **תנצב"ה**

הונצחה ע"י משפחת **וורנר** שיחיו - אנטוורפן

נר ה'
נשמת
אדם

הסרת הסכין כתזכורת: ובכן, הלבוש כותב, כי הסרת הסכין מעל השולחן נועדה להזכירנו, כי אסור להניף ברזל על אבני המזבח שבבית המקדש. מעתה, אפשר להבין שחז"ל תיקנו את הסרת הסכין מעל השולחן בסעודות יום חול בלבד, שיש מהן הנערכות ביום, שהוא זמן הראוי לבניית בית המקדש. ברם, כל סעודות השבת נערכות בזמן שאינו ראוי לבניין בית המקדש, ולא היה צורך בתזכורת זו.

הסרת הסכין לבקשת רחמים: בעל הלבוש כותב טעם נוסף להסרת הסכין מעל השולחן, כי אנו עושים זאת כסימן וכאות לבקשת רחמים, שלאחר "שזכינו להיות שולחננו כמזבח, כן יזכנו להאריך ימינו", שכפי שאת המזבח אין בונים מברזל המקצר ימיו של האדם, כן היהודי שזכה לקדש את אכילתו, יזכה להאריך את ימיו [בראשונים נאמר טעם נוסף להסרת הסכין בשעת ברכת המזון - ראה משנה ברורה שם].

הלחם שלם, קרבן ללא מום: נסיים בהשוואה נוספת בין המזבח לבין השולחן. בעל תורת חיים (סנהדרין קב) כותב, כי ההלכה (שולחן ערוך או"ח סי' קס"ז סעי' א') שמי שבידו ככר שלם לא יפרסנו לפני ברכת המוציא, היא משום שהלחם הוא עיקר הסעודה ודומה לקרבן, ולפיכך עליו להיות שלם כקרבן בלי מום.

סדר נשים ומסכת יבמות

בסייעתא דשמיא מסיימים לומדי הדף היומי את סדר מועד, ופותחים בלימוד מסכת יבמות, המסכת הראשונה בסדר נשים.

"סדר נשים" הוא הסדר השלישי מששה סדרי משנה. מקומו בא אחר "סדר זרעים" - העוסק במאכלו של האדם שהוא חיותו וקיומו ומקומו בראש, ואחריו "סדר מועד" - העוסק בשבתות ובימים הטובים. "סדר נשים" עוסק בעניינים הקשורים למהלך חייו של האדם, ענייני אישות, והוא קודם ל"סדר נזיקין" המטפל בענייני ממונות וקניינים ובבעיות מזדמנות שבין אדם לחבירו. לדעת הרמב"ם (בהקדמתו לפירוש למשנה), הוקדם "סדר נשים" ל"סדר נזיקין" מפני שגם בפרשת משפטים הוזכרו דיני נשים לפני דיני נזיקין.

סדר נשים הוא הקטן בין הסדרים במניין המסכתות שבו, והוא כולל שבע מסכתות: "יבמות" שעיקרה בענייני יבום וחליצה; "כתובות" שעיקרה בענייני כתובת אשה וזכויות וחובות בני הזוג זה לזה; "נדרים" שעיקרה בענייני נדרים והפרתם; "נזיר" שעיקרה בענייני קבלת נזירות, קורבנותיה ודיניה; "סוטה" שעיקרה בדיני סוטה והשקאתה; "גיטין" שעיקרה בענייני גירושין; "קידושין" שעיקרה בדיני קניין אשה לבעלה.

מסכת נדרים נקבעה בסדר זה עקב זאת שחלק נכבד ממנה עוסק בהפרת נדרי אשה ובת על ידי אב ובעל (הרמב"ם בהקדמתו לפירוש המשנה). מסכת נזיר נקבעה בסדר נשים אגב מסכת נדרים, לפי שגם היא בנדר באה, או אגב מסכת סוטה שכן "הרואה סוטה בקלקולה יזיר עצמו מן היין" (ראה בגמרא נזיר ב/א וסוטה ב/א ובתוס' שם ושם המבחינים בין הטעמים לקביעת המסכתות בסדר נשים לבין הטעמים הקובעים את סדר המסכתות בתוך סדר נשים).

סידור המסכתות בסדר נשים כך הוא: יבמות. כתובות. נדרים. נזיר. סוטה. גיטין. קידושין [אגב, לדעת הרמב"ם והמאירי, מקום מסכת סוטה הוא בין גיטין לקידושין, אבל התוספות יום טוב בריש סוטה תמה על כך שכן הסידור האמור משתמע מהגמרא]. מעניין לציין, כי בעבר סדר המסכתות בש"ס הודפסו היה: יבמות. כתובות. גיטין. קידושין. נדרים. נזיר. סוטה. וכך היה גם סדר הלימוד בדף היומי במחזור הראשון (ראה על כך בשו"ת אבני חפץ סימן נ"ג).

סדר זה נראה תמוה, ואכן, המאירי כותב כי בימי הגאונים, כאשר סידרו את המסכתות מחדש לפי סדר לימודם בישיבות קבעו כן: קידושין. כתובות. גיטין. יבמות. סוטה. נזיר. נדרים. נדה [- שצורפה לסדר זה עקב זאת שסדר טהרות, בה מקומה, לא היה נלמד אז]. ברם הראשונים והאחרונים נתנו טעמים שונים לקביעת סדר זה דוקא.

טעמים אחדים כתבו הראשונים, מדוע מסכת יבמות סודרה בתחילת סדר נשים. תוספות ישנים (דף ב/א) מנמקים, כי סדר נשים פותח במסכת יבמות מאחר שמצוות יבום נזכרת ראשונה בתורה מבין מצוות אישות, שהרי בפרשת וישב כבר מובא עניין ייבומה של תמר, כלת יהודה, לאחר שהתאלמנה. זאת, ועוד: מסכת יבמות אוצרת בחובה את עיקר הלכות איסורי ביאה ולפיכך ראוי להציבה בתחילת סדר נשים, העוסק בדיני אישות, ואחר כך ללמוד דיני גיטין וקידושין.

טעם נוסף כתבו הראשונים, כי מסכת יבמות עוסקת בפורענות - מות הבעל בלא זרע, ולפיכך סמכה רבינו הקדוש למסכת מועד קטן, המסיימת את סדר מועד בדיני אבלות (תוספות הרא"ש ותוספות ישנים דף ב/א, תוספות מועד קטן דף כח/ב, ד"ה ובלע המות. ראשונים אלה נוקטים כי מסכת מועד קטן

לא חלפו הימים, ושני השותפים היו לחותניהם של שני בחורים כלילי המעלות.

בתחילת הקיץ נערכו החתונות המפוארות, בזו אחר זו, ולקראת הימים הנוראים שאלו שניהם את פי חתניהם, אם יש דבר מה שהם זקוקים לו לקראת החגים. שניהם השיבו באחת: ארבעת המינים. השותפים הגיבו באנחת רווחה, תוך שהציבו על החצר הסמוכה לבית מסחרם, בה שתלו לפני שנים רבות הדסים, עץ ערבות, עץ דקל ואפילו עץ אתרוג. "טלו לכם מכאן ככל שתחפצו". **מצחם** של שני החותנים התכווץ והתרחב חליפות עת הסבירו החתנים בעדינות, מהו אתרוג "מורכב" וכיצד נראה אתרוג מהודר. לכלל "בלטלעך" עוד לא הגיעו, אך החותנים הבינו כי האתרוגים שבחצרם אינם עונים על מבוקשם של חתניהם. החתנים הציעו לנסוע בעצמם לתור אחר אתרוג כלבבם, בלא הטרח את מחותניהם, אך הללו בשלהם: אתם תשבו ותלמדו, ואנחנו נביא עבורכם את הטוב ואת המשובח ביותר.

החתנים ניסו להניאם, כי אין צורך באתרוגים היקרים ביותר, אלא די בכך שיציגו את האתרוג בפני הרב ויבקשו ממנו לחוות את דעתו אם הוא "הדר". "הדר", זה מה שאתם צריכים לזכור. תאמרו לרב "הדר".

במהלך נסיעתם המשותפת אל העיר בה התקיים מסחר באתרוגים, לא פסקו השותפים למלמל "הדר", "הדר". היית מאמין, פנה אחד מהם אל רעהו, שבגילנו נוסף ונלמד מושגים חדשים? אף פעם לא ידעו הכל "הדר".

סוחר חד-עין קלט את שני המחותנים, הובילם אל קיטונו שמאחורי הקלעים ושלח בפניהם את הסודי שבארגזיו. את האתרוגים הללו, הסביר להם, שזפים עיניהם של רב העיר ודייניה בלבד. אפילו לא הפרנסים, אבל אתם הרי אינכם מתחשבים בממון, הוסיף וקרץ לעוזרו, לפיכך, לפני משורת הדין אתן לכם לבחור אתרוגים עבור חתניכם המובחרים ששמם הולך לפניהם.

פניהם של החותנים זרחו כאתרוג צהבה רווי עסיס. מששמעו את המחיר, שינו פניהם את גונם כאתרוג היבש.

הינד ראש בלתי מרוגש של אחד השותפים, סימן לרעהו כי הוא רוצה להתייעץ עמו בארבע עיניים. שני המחותנים הסתודדו בפנית הקיתון, החליטו מה שהחליטו, שילמו מה ששילמו, ויצאו היישר אל ביתו של רב העיר. הדר?, שאלו שניהם בקול מתוח. הדר?! השיב הרב, מהודר שבמהודרים; ולכם רגש. **במחווה** של נדיבות רכשו השניים קופסאות אתרוגים מכסף עבור חתניהם, וכטוב לבם במצוות החליטו לרכוש אתרוגים גם עבור עצמם.

ארוכה היתה הדרך הביתה, ונעימה. שניהם לא חדלו להרהר בינם לבין עצמם וביניהם, על שמחתם העצומה של חתניהם האהובים והיקרים למראה ה"מהודר שבמהודרים", כלשונו של הרב. תגיד לו, אל תשכח, אמר אחד מהם לרעהו, שהרב בעצמו אמר "מהודר שבמהודרים".

תמיד לומדים מושגים חדשים. **בפתח** ביתם קיבלם בני משפחותיהם בהתרגשות גדולה. במהלך הימים שחלפו הרחיבו החתנים והסבירו לבני משפחותיהם את מעלתה של מצוות ארבעת המינים, פירטו עד כמה שאפשר את הדינים העיקריים שיש להקפיד עליהם בבחירת כל מין, מה מסמל כל אחד מהם, ואת המנהגים השונים הרווחים בקהילות ישראל.

בני המשפחות הצטופפו יחדיו ופערו עיניים למראה קופסאות הכסף שהוציאו המחותנים בחרדת קודש, והלבבות פעמו עת פירקו החתנים את סלילי הפשתן העבים וגילו... שני חפצי אתרוג. **תמיד** לומדים מושגים חדשים, היו שני השותפים ממלמלים זה לזה בפנים עצבות במשך חודשים ארוכים. מי היה מאמין, שצריך אתרוג שלם דווקא. חשבנו שנחסוך, בקניית אתרוג אחד ובחלוקתו לשני החתנים.

בחג הסוכות קיימו שני החתנים מצוות ארבעת המינים באתרוגים הפשוטים ששני המחותנים רכשו לעצמם.

תמיד לומדים מושגים חדשים.

הינה האחרונה בסדר מועד, ברם הרמב"ם בהקדמה לפירוש המשנה, ד"ה והחלק השישי, כותב כי מסכת חגיגה היא האחרונה בסדר מועד. כשיטתו סידרו המדפיסים את מסכת חגיגה אחר מועד קטן).

מבוא למסכת יבמות

חמשת הנושאים העיקריים של מסכת יבמות

בהקדמתו למסכת יבמות מפרט המאירי את חמשת הנושאים העיקריים בהם עוסקת מסכת יבמות.

א. דיני יבום וחליצה.

ב. הלכות מיאון.

ג. סוג העדות שאפשר לקבוע על פיה כי בעלה של אשה מת והיא רשאית להנשא.

ד. איסורי אישות מחמת קורבה; מחמת פסול יוחסין; מחמת חשד זנות.

ה. האסורים באכילת תרומה.

פרשת יבום

בראש ובראשונה עוסקת מסכת יבמות במצוות היבום לפרטיה.

במות אדם בלא זרע, חלה מצוות יבום - על אחד מאחיו מן האב מוטלת חובה ליבם את אלמנת אחיו המת, כדי "להקים זרע לאחיו". אם נותרו אלמנות אחדות, יִבֵּם אחת מהן. האלמנה אסורה להנשא לאחרים, עד היבום או החליצה.

שורש המילה "יבם": שורש המילה "יבם" מלשון בניין, על שם שהאח "בונה" את בית אחיו, על ידי יבומו את אלמנתו (פסיקתא זוטרותא בראשית לח/ח), ומכאן מכונה אחי המת - "יבם" וברבים "יבמים", ואשת המת מכונה "יבמה" וברבים "יבמות". בהשאלה, "יבם" ו"יבמה" הם כינויים של כל גיס וגיסה - אשת אחיו.

בטעם מצוות יבום כתבו הראשונים (ראה ריקנאטי בראשית לח/ח וראה גם ערוך לנר יבמות ככב/ב), כי בשרשה היא מצוות "חסד", כי בכך קיימת תועלת גדולה לנשמת האח שנפטר בלא להותיר אחריו זרע. הרמב"ן כותב (שם): "והוא סוד גדול מסודות התורה בתולדות האדם".

מצוות חליצה

הורתה תורה כי אם ממאן הַיָּבֵם הַיָּבָם את היבמה, היא חולצת את נעלו מעל רגלו הימנית, בפני בית דין. עם קיום החליצה היבמה מותרת להנשא לכל אדם. פרטים רבים כרוכים במצוות חליצה, המפורטים בפרק השנים עשר - "מצות חליצה" ובספרי הפוסקים.

אף על פי שהיבמה היא זו שמבצעת את מעשה החליצה, שגרת לשון התלמוד במקומות רבים: "החולץ ליבימתו", כביכול, היבם הוא המבצע את מעשה החליצה. אמת היא, כי היבם מסייע גם כן במעשה החליצה (תוספות יו"ט לקמן פרק י"ב משנה ד', בשם ראשונים), אך את עיקרו מבצעת היבמה.

במסכת יומא (דף סז/ב) מונה הגמרא את מצוות החליצה בין המצוות שטעמן אינו ידוע, כגון, מצוות 'טהרת המצורע', 'שעיר המשתלח', ועוד. עם זאת, הקדמונים כתבו בדבר מצוות חליצה (הגהות מיומניות, הלכות יבום פרק ד' הלכה ח' בשם בה"ג): "שכך אמר הקב"ה למשה: אמור ליבם שלא ירצה לייבם - רשעו! בגופך היית יכול לקיים ומאנת, לפיכך תחלוץ מנעלך כאבל וכמנודה שדרכם להיות יחפים, ומטיפה סרוחה שבגופך היית יכול לקיים לאחריך זרע, לכך וירקה בפניו טיפה סרוחה" [כמובן, מצוות חליצה תקפה גם במקום בו טעם זה אינו שייך, כגון, במקרים שיש מצווה לחלוץ דווקא ולא לייבם]. ראוי לציין, כי אם היבמה אינה רוצה להנשא לאחך, אין חובה לקיים מצוות חליצה, אך מצד גמילות חסד עם נשמת הנפטר, ראוי לעשות כן (ראה שו"ת חתם סופר אבהע"ז ח"ב סימן פ"ה, וע"ע באנציקלופדיה תלמודית ערך חליצה אות א').

★ ★ ★

ענייני המסכת

ענייני היבום והחליצה שבמסכת פזורים על פני פרקים רבים.

בחמשת הפרקים הראשונים של המסכת פרושים הכללים הקובעים מי חולץ ומי מייבם ומתי. נושא מרכזי וחשוב במסכת יבמות הוא נושא ה'צרות' שבו מתחילה המסכת, והוא מתפרס על פני כל הפרק הראשון. יש ואשת המת אסורה ליבם, כגון, שהיא בתו. כלומר, המת נשא את בת אחיו. במקרה זה, אף אם יש למת אשה נוספת - שתיהן אינן מתייבמות, גם בעלת האיסור, וגם צרתה. מדין זה מסתעפים פרטים רבים ומגוונים המתלבנים בפרק א'.

בפרק השני נלמד, בין היתר, מי נקרא "אח" ומי נקרא "בן" לעניין מצוות יבום, שהרי אדם שהותיר אחריו בנים, אלמנתו אינה מתייבמת; מקרים שונים של ספק, בעטיו יש צורך לחלוץ

★ ★ ★
גם בימים אלה של ערב חג, בניית סוכה, רכישת ארבעת המינים, הכנות לחג הקרב ובא, מוסיפים רבבות לומדי הדף היומי לפקוד את בתי המדרשות, את שיעורי הדף היומי בהם הם מחיים את נפשם, מפני שקביעות עיתים לתורה צריכה להיות שלמה.
"הדר" - בודאי שראוי.
"שלם" - אין אפשרות אחרת.

המעוניין לזכות את הרבים בסיפור מעניין, או בעובדה מרתקת שניתן ללמוד מהם מוסר השכל, מוזמן לפנות למערכת מאורות הדף היומי, ואנו נפרסם זאת בע"ה בטור זה. כתובתנו: ת.ד. 471 בני ברק, פקס: 03-570-67-93 דוא"ל: mendelson@meorot.co.il

בברכת התורה, העורך

פנינים

דף כז/א סלמנדרא

לשם מה כתבו בעלי התוספות

מהי סלמנדרא?

בעלי התוספות על אתר העירו שה"סלמנדרא" היא תרגום של "עכבר".

לשם מה כתבו זאת?

אחרונים רבים כיוונו לפירוש אחד: לבעלי התוספות הוקשה על האמור בגמרא בהמשך, כי במזבח הזהב לא שלטה אש. לכאורה, מניין שלא שלטה בו אש? שמה סכוהו בסלמנדרא?!
חזרו ויישבו: הסלמנדרא, בעל חי טמא הוא, עכבר, ואין מכניסים ממנו למקדש... (שרשרת זהב, ועוד).

דף כו/א הכתוב עשאו כולם חברים

"חברים כל ישראל ונאמר אמן"

בברכת החודש אנו מתפללים על הגאולה, "מי שעשה ניסים לאבותינו... הוא יגאל אותנו"

לעילוי נשמת

הר"ר **ישראל צבי הפטקה** ז"ל

ב"ר רפאל ז"ל נלב"ע י"ד בתשרי תשל"ג

וזוג' מרת **בלה** ע"ה

ב"ר נתן נטע ז"ל נלב"ע כ"ה בתשרי תרפ"ט

תנצב"ה

הונצחו ע"י בני המשפחה שיחיו

לעילוי נשמת

הר"ר **אברהם אביש פירר** ז"ל

ב"ר משה מנחם ז"ל נלב"ע י"ד בתשרי תשס"א

ומרת **עדינה טובה** ע"ה

ב"ר יעקב צבי הכהן ז"ל נלב"ע י"ג באלול תשס"ח

תנצב"ה

הונצחו ע"י המשפחה שיחיו

לעילוי נשמת

הר"ר **נחמן יזרלביץ** ז"ל

ב"ר אלימלך הלוי ז"ל נלב"ע י"ב בתשרי תשס"ד

תנצב"ה

הונצח ע"י המשפחה שיחיו

לעילוי נשמת

מרת **נורה נאורה** ע"ה

ב"ר נורבט ז"ל

נלב"ע י"ב תשרי תשע"ג

תנצב"ה

ליותר מיבמה אחת; על מי מן האחים מוטל לכתחילה לייבם; איסורי נישואין; "שניות" - איסורי אישות מדרבנן, ועוד.

הפרק השלישי, כמו גם החמישי, מתייחס להשלכות ה"מאמר" - קידושין מיוחדים בין יבם ליבמה בלבד, ולדינה של "בעלת גט", שהיא יבמה שהיבם נתן לה גט, שאף על פי שמן התורה אין בו ממש, כי עדיין אינה אשתו, בכל זאת תקנו חכמים שיש לו השלכות לעניין היבום. בפרק זה יש גם סוגיות מסתעפות, כגון גדרי "אין איסור חל על איסור".

ענייני הממונות התלויים ביבום כמו כתובת היבמה, נכסי המת שדינים לעבור אל היבם ועוד - מתבררים בין השאר בפרק ד', פרק החולץ.

דיני היבום עצמו מבוארים בתחילת פרק שישי. החליצה, על דיניה הרבים, מתוארת בפירוט רב בפרק "מצות חליצה" - פרק י"ב. הכללים על פיהם קובעים מי חולץ ומי מייבם ואימתי, מבוארים בחמשת הפרקים הראשונים.

מלבד ענייני יבום וחליצה מתבארים במסכתנו גם נושאים אלה: מיאון. אשה שנישאה בקטנותה על ידי אמה ואחיה, יוצאת מבעלה במיאון בלבד, ללא גט. דיני המיאון - בפרק י"ג.

עגונות. נושא מורכב ביותר, ידון בפרקים י', ט"ו וט"ז. בפרקים הללו גם נידונים דיני הנאמנות והבירורים על אודות מות בעל לעניין התרת אשתו. סוגיות אלו משמשות כבסיס ומקור בדיוני הפוסקים לדורותיהם, במקרים של אנשים שאבדו או נהרגו ואין הוכחות ברורות כי מתו. איסורי אישות. במסכת נתבארו גם פרטים רבים לגבי האסורים והמותרים לבוא בקהל, והם מפוזרים בפרקים שונים; א', ב', ד', ח', ט'. אכילת תרומה. נושא נוסף הוא המותרים והאסורים באכילת תרומה, כמו בת כהן, אשת כהן, עבד של כהן, כהן ערל, ועוד (בפרקים ז' ו-ח).

בקרוב" ומסיימים, "חברים כל ישראל, ונאמר אמון".
בדרך הדרש יש אומרים, כי מאחר שמתפללים על הגאולה, אזי בבוא הגאולה יחשבו כולם "חברים", כי הכל יעלו לרגל לבית המקדש, ובזמן הרגל עשאו הכתוב כולם "חברים" לעניין תומאה...

לעילוי נשמת

הרה"ג ר' הלל מדליה ז"ל

ב"ר שמריהו יהודה לייב ז"ל

נלב"ע י' בתשרי תשל"ח

תנצב"ה

הונצח ע"י המשפחה שיחיו

לעילוי נשמת

הר"ר יקותיאל יהודה

(ג'ייקובס) ז"ל

ב"ר מנשה הי"ד

נלב"ע ט"ז בתשרי תשס"ו

תנצב"ה

הונצח ע"י המשפחה שיחיו

לעילוי נשמת

מרת **טויבע חוה קנופף** ע"ה ב"ר חנוך העניך ז"ל

נלב"ע י"א בתשרי תשנ"ט **תנצב"ה**

הונצחה ע"י המשפחה שיחיו

נר ה'
נשמת
אדם

מגיד השיעורים בדף היומי,
מלמדים "משניות שביעית"
וזזוכים
במלגה נדיבה!
ובנוסף, חוברת עזר להכנה קלה
של השיעור.

חדש!

לקבלת המלגה: 052-7163111

